

Målepunkter for sundhedsplejen 2019

Risikotemaet for 2019 er diagnostik og behandling med fokus på det kirurgiske område og sårbare patienter, hvor det er relevant. Der vil også forekomme målepunkter, som ikke har direkte sammenhæng til temaet.

Målepunktssættet er gældende for både offentlige og private behandlingssteder. Alle tilsyn vil indeholde elementer af observation, interview og gennemgang af skriftligt materiale.

Patientbehandling indenfor sundhedsplejen omfatter blandt andet sundhedsfremme og forebyggelse hos småbørnsfamilier, på daginstitutioner og indenfor skoleområdet.

Behandlingsstedets organisering

1: Interview af ledelsen om ansvars- og kompetenceforhold

Tilsynsførende interviewer ledelsen eller ledelsens repræsentanter om ansvars- og opgavefordeling for de forskellige personalegrupper.

Ved interview af ledelsen er der fokus på:

- beskrivelse af kompetencer samt ansvars- og opgavefordeling for de forskellige personalegrupper, herunder vikarer, sundhedsplejerskestuderende og sygeplejersker, som arbejder på dispensation.

Tilsynsførende interviewer ledelsen samt den/de pågældende ansatte om følgende:

- hvordan ledelsen sikrer sig, at personalet er instrueret i patientbehandlingen og har forstået instruktionen
- hvordan ledelsen i sit tilsyn med personalet tager højde for opgavens karakter samt medhjælperens uddannelse, erfaringer og kvalifikationer i relation til den konkrete opgave.

Referencer:

[Bekendtgørelse af sundhedsloven \(Kapitel 36\), LBK nr. 903 af 26. august 2019](#)

[Vejledning til kommunerne om dispensation fra kravet om specialuddannelse til sundhedsplejerske, VEJ nr. 9023 af d. 10. januar 2018](#)

	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
1: Interview af ledelsen om ansvars- og kompetenceforhold			
Fund og kommentarer:			

2: Gennemgang af skriftlige instrukser for sundhedsfaglig virksomhed			
Tilsynsførende gennemgår skriftlige instrukser for sundhedsfaglig virksomhed.			
Ved gennemgang af instrukserne skal følgende fremgå:			
<ul style="list-style-type: none"> • at rækkevidden og omfanget af de sundhedsfaglige opgaver er tilstrækkeligt beskrevet, og indholdet er patientsikkerhedsmæssigt forsvarligt, herunder i forhold til det personale, der udfører de sundhedsfaglige opgaver. 			
Følgende instrukser skal forefindes, hvor det er relevant for den pågældende sundhedspleje:			
<ul style="list-style-type: none"> • Instruks for den sundhedsfaglige journalføring • Instruks for kompetence- ansvars- og opgavefordeling • Instruks for hygiejne (se målepunkt 4) • Instruks for underretning • Instruks for kostvejledning • Instruks for vejledning af amning • Instruks for rådgivning om D- vitamin 			
Referencer:			
Vejledning om udfærdigelse af instrukser, VEJ nr. 9001 af 20. november 2000			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
2: Gennemgang af skriftlige instrukser for sundhedsfaglig virksomhed			
Fund og kommentarer:			

3: Gennemgang af formelle krav til skriftlige instrukser			
Tilsynsførende gennemgår de relevante sundhedsfaglige instrukser med henblik på, om nedenstående formelle krav til instrukser er opfyldt:			
<ul style="list-style-type: none"> • Hvem der er ansvarlig for instruksen • Hvilke personer/personalegrupper instruksene er rettet mod • En entydig og relevant fremstilling af emnet • En entydig beskrivelse af ansvarsforholdene • Dato for ikrafttrædelse • Dato for revidering 			
Referencer:			
Vejledning om udfærdigelse af instrukser, VEJ nr. 9001 af 20. november 2000			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
3: Gennemgang af formelle krav til skriftlige instrukser			
Fund og kommentarer:			

Journalgennemgang

4: Interview og journalgennemgang vedrørende vurdering af behov for sundhedsplejefaglig indsats hos familier og børn som er sårbare			
<p>Tilsynsførende interviewer ledelsen og sundhedspersoner i forhold til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan sårbare børn og familier kendetegnes i kommunen/ på behandlingsstedet. • Hvordan det sikres, at sundhedsplejen giver tilbud til børn og familier, som er sårbare/udsatte. • Hvordan der sikres tværfaglig koordinering, som skal sikre, at den enkeltes udvikling, sundhed og trivsel fremmes, og at der i tilstrækkeligt omfang formidles kontakt til lægefaglig, psykologisk og anden sagkundskab? <p>Tilsynsførende gennemgår et antal journaler i forhold til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumentation af tilbud og indsatser til børn og familier, som er sårbare/udsatte <p>Referencer:</p> <p>Bekendtgørelse af sundhedsloven, LBK nr. 903 af 26. august 2019</p> <p>Bekendtgørelse af sundhedsloven (Kapitel 36), LBK nr. 903 af 26. august 2019</p> <p>Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler (journalføring, opbevaring, videregivelse og overdragelse mv.), BEK nr. 530 af 24. maj 2018</p> <p>Vejledningen om forebyggende sundhedsydelse til børn og unge – Sundhedsstyrelsen af 2011</p>			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
4: Interview og journalgennemgang vedrørende vurdering af behov for sundhedsplejefaglig indsats hos familier og børn som er sårbare			
Fund og kommentarer:			

5: Journalgennemgang med henblik på vurdering af den sygeplejefaglige beskrivelse af patientens (barnets) aktuelle og potentielle problemer

Tilsynsførende gennemgår et antal journaler med henblik på at vurdere den sundhedsfaglige dokumentation, om der som minimum fremgår en beskrivelse af patienternes sundhedsmæssige tilstand samt pleje og behandling. Denne skal opdateres ved ændringer i patienternes helbredsmæssige tilstand.

Der fokuseres på, om følgende aktuelle eller potentielle problemområder er fagligt vurderet og dokumenteret:

- funktionsniveau, fx evnen til at klare sig selv i det daglige liv, ADL (Activities of Daily Living). *Eksempelvis barnets trivsel og udvikling*
- bevægeapparat, fx behov for træning, balanceproblemer og evt. faldtendens
- ernæring, fx under- eller overvægt, spisevaner, ernæringsproblemer forårsaget af sygdom eller behandling, kvalme og opkastning. *Eksempelvis amning, overgangskost mv.*
- hud og slimhinder, fx forandringer og lidelser fra hud, slimhinder og andre væv, fx. muskler, hår og negle
- kommunikation, fx evnen til at gøre sig forståelig og forstå omverdenen. *Eksempelvis barnets sproglige udvikling*
- psykosociale forhold, fx arbejdsevne, relationer til familie, ensomhed. Vejlede i og spørge til livsstilsproblemer, misbrug og mestring. *Eksempelvis barnets familie, søskende samt relationer til kammerater*
- respiration og cirkulation, fx luftvejsproblemer som åndenød, hoste, risiko for aspiration, legemstemperatur, blodtryk og puls
- seksualitet, fx samlivsforstyrrelser som følge af sygdom eller lægemidler. *Eksempelvis problemer med kønsdele hos det spæde barn, seksuel identitet hos skolebarnet mv.*
- smerter og sanseindtryk, fx akutte eller kroniske smerter og ubehag, problemer med syn og hørelse
- søvn og hvile, fx faktorer som letter eller hindrer søvn og hvile
- viden og udvikling, fx behov for information eller undervisning, helbredsopfattelse, sygdomsindsigt, hukommelse
- udskillelse af affaldsstoffer, fx inkontinens, obstipation, diarré.

Referencer:

[Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler \(journalføring, videregivelse og overdragelse m.v.\), BEK nr. 530 af 24. maj 2018](#)

[Vejledning om sygeplejefaglige optegnelser, VEJ nr. 9019 af 15. januar 2013](#)

	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
5: Journalgennemgang med henblik på vurdering af den sygeplejefaglige beskrivelse af patientens (barnets) aktuelle og potentielle problemer			
Fund og kommentarer:			

6: Gennemgang af den sundhedsfaglige dokumentation vedrørende aktuel sundhedspleje, opfølgning og evaluering

Tilsynsførende gennemgår den sundhedsfaglige dokumentation med henblik på at vurdere, om den indeholder:

- Beskrivelse af sundhedsplejefaglig indsats samt evt. opfølgning, som er iværksat hos patienten i forhold til:
  - Sundhed, trivsel og udvikling
  - Aktuelle helbredsmæssige problemer og sygdomme
  - Samarbejdspartnere, behandlingsansvarlig læge, fysioterapeut og lign.
- Evalueringen og opfølgningen forventes eksempelvis at indeholde:
  - Beskrivelse af hvilken rådgivning sundhedsplejersken har ydet
  - Dokumentation af henvisninger til relevante instanser/behandlingssteder
  - Dokumentation af opfølgning på ovennævnte

Referencer:

[Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler \(journalføring, opbevaring, videregivelse og overdragelse mv.\), BEK nr. 530 af 24. maj 2018](#)

[Vejledning om sygeplejefaglige optegnelser, VEJ nr. 9019 af 15. januar 2013](#)

[Vejledningen om forebyggende sundhedsydelse til børn og unge, Sundhedsstyrelsen 2011](#)

	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
6: Gennemgang af den sundhedsfaglige dokumentation vedrørende aktuel sundhedspleje, opfølgning og evaluering			
Fund og kommentarer:			

7: Journalgennemgang vedrørende formelle krav til journalføring			
<p>Tilsynsførende gennemgår et antal journaler med henblik på at vurdere journalføringen.</p> <p>Ved journalgennemgang fokuseres på, om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • notaterne er daterede, patientens navn og personnummer fremgår og det tydeligt fremgår, hvem der har udarbejdet notatet • notaterne er skrevet på dansk, frasat eventuel medicinsk terminologi • notaterne er forståelige, systematiske og overskuelige • teksten er meningsfuld ved anvendelse af eventuelle standardskabeloner (fraser) • det tydeligt fremgår af den elektroniske journal, hvis der foreligger bilag på papir eller i andet format, herunder eksempelvis barnets bog. <p>Referencer: Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler (journalføring, opbevaring, videregivelse og overdragelse mv.), BEK nr. 530 af 24. maj 2018</p>			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
7: Journalgennemgang vedrørende formelle krav til journalføring			
Fund og kommentarer:			

Patientens retsstilling

8: Interview og journalgennemgang vedrørende informeret samtykke til behandling

Tilsynsførende interviewer sundhedspersoner og gennemgår journaler på udvalgte risikoområder i forhold til, hvordan de i praksis sikrer, at der forud for udvalgte behandlinger informeres og indhentes samtykke og hvordan det journalføres.

Ingen behandling må indledes eller fortsættes uden patientens informerede samtykke. Det gælder både for undersøgelse, diagnosticering, sygdomsbehandling, fødselshjælp, genoptræning, sundhedsfaglig pleje samt forebyggelse og sundhedsfremme i forhold til den enkelte patient. Kravet indebærer, at der skal informeres tilstrækkeligt, inden patienten tager stilling til behandlingen. Samtykkekravet understreger patientens selvbestemmelsesret.

Informationen skal omfatte:

- Sundhed, trivsel og udvikling
- Aktuelle helbredsmæssige problemer.

For sundhedsplejen kan behandlingen eksempelvis være samtykke til Marte Meo forløb, screeninger som eksempelvis. EPDS mv.

Supplerende for børn og unge

For patienter til og med 14 år er det forældremyndighedens indehaver, der har samtykkekompetencen. Både barnet og forældrene skal dog informeres.

For patienter på 15-17 år kan den unge selv give samtykke, hvis vedkommende er tilstrækkeligt moden. Forældrene skal dog informeres.

Supplerende for varigt inhabile

Hvis patienten ikke har samtykkekompetence, skal det fremgå, hvem der kan give samtykke på patientens vegne (stedfortrædende samtykke).

For patienter, der varigt mangler evnen til at give informeret samtykke, kan de nærmeste pårørende, værger eller fremtidsfuldmægtigen samtykke. Ved både værgemål og fremtidsfuldmægtig er det dog kun, når værgemål/fremtidsfuldmagt omfatter personlige forhold, herunder helbredsforhold, og ved fremtidsfuldmagt kun i det omfang fuldmagten bemyndiger dertil.

Ved interview vil der blive fokuseret på følgende:

- Hvordan der informeres tilstrækkeligt og indhentes samtykke til undersøgelse ved sundhedsplejersken
- Hvordan der informeres tilstrækkeligt og indhentes samtykke forud for kontakt til behandlingsansvarlige læge
- Hvordan der informeres tilstrækkeligt og indhentes samtykke for varigt inhabile patienter.

Ved journalgennemgang vil der blive fokuseret på følgende:

- Om der er journalført tilstrækkeligt om information og samtykke inden for de områder, som interviewet omhandlede

Referencer:

[Bekendtgørelse af sundhedsloven, LBK nr. 903 af 26. august 2019](#)

Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler (journalføring, opbevaring, videregivelse og overdragelse mv.), BEK nr. 530 af 24. maj 2018			
Bekendtgørelse om samtykke til behandling af børn og unge ved den kommunale tandpleje og sundhedsplejerske BEK nr. 562 af 30. maj 2017			
Bekendtgørelse om information og samtykke i forbindelse med behandling og ved videregivelse og indhentning af helbredsoplysninger m.v., BEK nr. 359 af 4. april 2019			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
8: Interview og journalgennemgang vedrørende informeret samtykke til behandling			
Fund og kommentarer:			

Fagspecifikke målepunkter

9: Interview vedrørende kommunikation og overgange i patientforløbet			
<p>Tilsynsførende interviewer ledelsen og sundhedspersoner i forhold til arbejdsgange, kommunikation og samarbejdsrelationer i forhold til, efter behov, at sikre sammenhæng i behandlingen og dialogen med barn og familie.</p> <p>Ved interview vil der blive fokuseret på følgende risikoområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke foranstaltninger behandlingsstedet har for at sikre, at viden om et nyfødt barn sker inden for en fastsat tidsramme. • Hvordan de skriftlige arbejdsgange ved modtagelse af fødeanmeldelse sikres, herunder i situationer, hvor sundhedsplejersken er fraværende. • Hvordan der planlægges besøg til førstegangsfødende, der sendes tidligt hjem. <p>Referencer: Bekendtgørelse af sundhedsloven, LBK nr. 903 af 26. august 2019 Vejledningen om forebyggende sundhedsydelse til børn og unge – Sundhedsstyrelsen af 2011</p>			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
9: Interview vedrørende kommunikation og overgange i patientforløbet			
Fund og kommentarer:			

Hygiejne

10: Observation og interview om procedurer for hygiejne

Tilsynsførende interviewer ledelse/medarbejdere om procedurer for hygiejne.

Ledelsen skal sikre, at der er en skriftlig instruks for hygiejne (se desuden målepunkt 2), der beskriver relevante og forsvarlige arbejdsgange, samt at personalet er instrueret i og følger disse, med henblik på at sikre forebyggelse af risici for infektioner, spredning af smitsomme sygdomme m.v.

Ved interview og observation afklares, hvordan personalet forebygger infektioner og spredning af smitsomme sygdomme. Der er særlig fokus på håndhygiejne og relevant brug af værnemidler, fx handsker, for at minimere risiko for smitte mellem patienter og mellem patienter og personale.

Eksempelvis

- *Hvordan instrumenter der bruges i småbørns og skolesundhedsplejen håndteres, så der ikke overføres smitte*
- *Brug af værnemidler ved smitsomme sygdomme i familier eller på skolen*

Referencer:

[Bekendtgørelse af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed \(Kapitel 5, § 17 vedr. Omhu og samvittighedsfuldhed, LBK nr. 731 af 8. juli 2019\)](#)

[Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer om generelle forholdsregler i sundhedssektoren, Statens Serum Institut 2017](#)

[Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer om supplerende forholdsregler ved infektioner og bærertilstand i sundhedssektoren, Statens Serum Institut 2016](#)

[Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer om Håndhygiejne, Statens Serum Institut 2018](#)

[Vejledning om forebyggelse af spredning af MRSA, 3. udgave, Sundhedsstyrelsen 2016](#)

[Vejledning om forebyggelse af spredning af MRSA, 3. udgave, Sundhedsstyrelsen 2016, bilag 5 Infektionshygiejniske retningslinjer: Sundhedsplejersker](#)

	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
10: Observation og interview om procedurer for hygiejne			
Fund og kommentarer:			

Øvrige fund

11: Øvrige fund med patientsikkerhedsmæssige risici		
Referencer: Bekendtgørelse af sundhedsloven (Kapitel 66, §213 og §215b), LBK nr. 903 af 26. august 2019		
	Ingen fund	Fund
11: Øvrige fund med patientsikkerhedsmæssige risici		